# YHTEISTOIMINTASOPIMUS
# MAASEUTUHALLINNON YHTEISTOIMINTA-ALUEEN PERUSTAMISESTA JA SEN TOIMINTAPERIAATTEISTA

## 1. Sopijaosapuolet

Yhteistoimintasopimuksen osapuolet ovat Kannonkosken, Karstulan, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven ja Pihtiputaan kunnat sekä Saarijärven ja Viitasaaren kaupungit. Jäljempänä käytetään ilmaisua kunnat.
Yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana toimii Pihtiputaan kunta.

## 2. Sopimuksen tarkoitus ja keskeiset tavoitteet

Karstulan, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupunki ovat muodostaneet 1.1.2013 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen. Tällä sopimuksella yhteistoiminta-alueeseen lisätään Kannonkosken kunta ja Saarijärven kaupunki 1.1.2027 alkaen.

Sopimus koskee kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädettyjä tehtäviä. (Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 210/2010 1 §). Sopimus sisältää kaikki kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt tehtävät ja palvelut. Maaseutuhallinto huolehtii myös maatalouteen liittyvästä varautumisesta toiminta-alueellaan. Lisäksi yksikkö voi hoitaa muita tehtäviä, joista sovitaan erikseen kuntien kanssa.

Sopimusosapuolet sitoutuvat noudattamaan toiminnassa yhdessä hyväksyttyjä tavoitteita. Tavoitteita ovat maaseutuhallinnon palvelujen turvaaminen lähipalveluna, tasapuolisuus, kuntien tiivis yhteistyö ja henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen sekä palvelujen hallittu kustannuskehitys ja maaseudun kehittämisen tehostuminen.

## 3. Palvelujen järjestäminen ja tuottaminen

### 3.1. Isäntäkunta

Yhteistoiminta-alueen hallinnosta vastaavana isäntäkuntana toimii Pihtiputaan kunta. Pihtiputaan kunnan palveluorganisaatiossa maaseutuhallinnolla on oma kustannuspaikka.

### 3.2. Hajautettu hallintomalli

Palvelu tuotetaan lähtökohtaisesti hajautetulla mallilla lähipalveluna sopimuskunnissa. Toimipisteiden aukioloajoista maaseutuhallinnon osalta sovitaan isäntäkunnan ja Kannonkosken, Karstulan, Kinnulan, Kivijärven ja Kyyjärven kunnan sekä Saarijärven ja Viitasaaren kaupungin kesken ottaen huomioon tukea hakevien tilojen lukumäärä ja maaseutuhallinnon kustannukset. Isäntäkunta ja asianomainen kunta neuvottelevat ja sopivat mahdollisista toimipaikkamuutoksista.

### 3.3. Tukihallinto

Alueen tukihallinto tuottaa alueen kunnille maaseutuhallinnon maksaja- ja viranomaispalvelut sekä muut maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvat lakisääteiset tehtävät. Tukihallintoyksikön lakisääteistä toimintaa ohjaa Ruokavirasto ja Maa- ja metsätalousministeriö.

### 3.4. Henkilöstö

Yhteistoiminta-alueen henkilöstöön kuuluu entuudestaan maaseutupäällikkö ja kolme maaseutusihteeriä. Tällä sopimuksella Saarijärven kaupungin maaseutuelinkeinoviranomaistehtäviä hoitava toistaiseksi virkasuhteessa oleva henkilöstö siirtyy työsopimuslain (55/2001) sekä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) liikkeen luovutusta koskevien säädösten mukaisesti 1.1.2027 alkaen Pihtiputaan kunnan palvelukseen. Henkilöstö määritellään tarkemmin tämän sopimuksen liitteessä (Liite nro 1).

Saarijärven kaupunki suorittaa isäntäkunnalle korvauksen siirtyvän henkilöstön vuosilomista ja lomarahoista ("lomapalkkavelka") 31.12.2026 tilanteen mukaan. Vanhat vuosilomat (ennen 1.4.2025 kertyneet), säästövapaat ja ylityövapaat on pidettävä 31.12.2026 mennessä.

Isäntäkunta perustaa virat ja ottaa henkilöt palvelukseensa nimittämällä heidät maaseutusihteerin virkaan. Mahdollisista virkanimikkeen muutoksista päättää isäntäkunnan kunnanhallitus. Luovuttava kunta lakkauttaa siirtyvien henkilöiden virat. Siirtyvät viranhaltijat säilyttävät vuosilomaoikeutensa. Tehtäväkohtaiset palkat harmonisoidaan 1.1.2027 alkaen. Henkilöstön siirtymisessä noudatetaan liikkeen luovutuksen ja yhteistoimintalainsäädännön periaatteita ja määräyksiä. Henkilöstön siirron periaatteet määritellään tämän sopimuksen liitteessä (Liite nro 2).

Sopimuksen purkautuessa, henkilökunta palaa sen kunnan palvelukseen, josta on siirtynyt isäntäkunnan palvelukseen, mikäli tehtävät palaavat ko. kuntaan tai siirtyy vastaavia tehtäviä hoitamaan ryhtyvän organisaation palvelukseen.

### 3.5. Yhteistoimintaryhmä

Yhteistoimintasopimuksen toteutumista sekä yhteistoiminta-alueen taloutta ja toimintaa seuraa yhteistoimintaryhmä. Uudet sopimuskunnat nimeävät edustajansa yhteistoimintaryhmään samalla tavoin kuin nykyiset sopimuskunnat. Yhteistoimintaryhmä voi myös tehdä aloitteita ja esityksiä sopimuskuntien/ isäntäkunnan päätettäväksi.

Yhteistoimintaryhmän toimikausi on sama kuin valtuuston toimikausi. Sopimuskunnat nimittävät yhteiseen toimielimeen yhden jäsenen/kunta ja hänelle henkilökohtaisen varajäsenen.

Ryhmän esittelijänä toimii yhteistoiminta-alueen päällikkö ja tarvittaessa asiantuntijoina yhteistoiminta-alueen muu henkilöstö. Yhteistoimintaryhmän puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan kahden vuoden välein. Ryhmän tehtävistä ja

kokousmenettelyistä määrätään tarkemmin isäntäkunnan hallintosäännössä. Yhteistoimintaryhmän aiheuttamat kustannukset lisätään maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen kustannuksiin.

3.6. Hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus

Tukihallintoyksikön henkilöstön tehtävien eriyttäminen ja tehtävien jako määritellään HVJ (Ruokaviraston hallinto- ja valvontajärjestelmän) -kuvauksessa.

## 4. Talous ja kustannusten jako

Tukihallinto muodostaa oman maaseutuhallinnon kustannuspaikan, joka kuuluu isäntäkunnan talousarviossa kunnanhallituksen alaisuuteen. Isäntäkunnan kunnanvaltuusto hyväksyy tulosalueelle talousarvion (määrärahan, tuloarvion ja toiminnalliset tavoitteet), jonka kunnanhallitus jakaa käyttösuunnitelmaksi. Talousarvioluonnos lähetetään sopimuskunnille syyskuun loppuun mennessä. Samalla annetaan arvio sopimuskuntien seuraavan vuoden maksuosuuksista. Sopimuskunnat voivat halutessaan antaa lausunnon talousarviosta. Tilinpäätös ja toimintakertomus toimitetaan yhteistyöryhmälle ja sopimuskunnille, kun isäntäkunnan kunnanhallitus on allekirjoittanut tilinpäätöksen.

Jaettavat kustannukset koostuvat toimintakuluista sekä irtaimen käyttöomaisuuden poistoista. Henkilöstön jäädessä varhaiseläkemenoperusteisen maksun piiriin kuuluvalle eläkkeelle Kevan perimä maksu sisällytetään yhteistoiminta-alueen kustannuksiin. Muut kuin sopimuskuntien maksuosuuksina saatavat toimintatuotot vähennetään jaettavista kustannuksista.

Tukihallinnon kustannukset jaetaan sopimuskuntien kesken toimintavuotta edeltävän vuoden tukihakemuksilla ilmoitettujen viljelyalojen suhteessa.

Muun mahdollisen kuntien kanssa erikseen sovittavan toiminnan osalta lopullinen kustannusjako sovitaan erikseen. Jakoperusteen pääperiaatteena on aiheuttamisperiaate.

Kustannusten jakoperusteita voidaan myöhemmin muuttaa kuntien yhteisellä sopimuksella. Mikäli lainsäädännössä tai toiminnan uudelleenjärjestelyjen perusteella tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat palvelujen järjestämisestä aiheutuneisiin kustannuksiin, sovitaan toiminnasta ja kustannusten jaosta uudelleen.

Isäntäkunta laskuttaa sopimusosapuolia ennakkomaksulla kahden kuukauden välein niin, että ensimmäinen lasku lähetetään 15.1. ja lasku kattaa tammi- ja helmikuun arvioidut kustannukset. Lopulliset kustannukset tasoitetaan toteutuman mukaisesti erillisellä tasauslaskulla, johon on liitetty kustannusten erittely. Tasauslasku lähetetään sopimuskunnille tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä seuraavan vuoden 31.1. mennessä. Sopimuskunnilla ja yhteistoimintaryhmällä on oikeus tutustua tulosalueen kirjanpitoon ja saada tarpeelliset selvitykset laskutusperusteista.

## 5. Kiinteistöt ja toimitilat sekä tietohallinto

Maaseutuhallinto saa tarvittavat toimitilat sopimuskunnilta korvauksetta. Toimitilat luovutetaan maaseutuhallinnon käyttöön kalusteineen, toimistotarvikkeineen ja työasemat ohjelmistoineen, oheislaitteineen ja internet - yhteyksineen. Nämä luovutetaan toiminnan alkaessa korvauksetta maaseutuhallinnon käyttöön.

Isäntäkunta vastaa sopimusaikana työasemien ja ohjelmistojen uusimisesta sekä laitteiden ja ohjelmistojen asentamisesta. It-tukihenkilön palvelut tulevat isäntäkunnasta. Edellä mainitut kustannukset kirjataan isäntäkunnassa maaseutuhallinnon kustannuspaikalle.

Kukin sopimuskunta vastaa omalla kustannuksellaan siitä, että toimitilojen sisäilma- ja muut työympäristöasiat ovat kunnossa.

ICT-tuen reagointiajoissa ongelmatilanteisiin noudatetaan samoja prioriteettikäytäntöjä, jotka ovat voimassa isäntäkunnassa.

## 6. Tietojen saanti ja arkistointi

Isäntäkunta hakee Ruokavirastolta maaseutuhallinnon ohjelmiin tarpeelliset käyttöoikeudet toiminta-alueen viranhaltijoille. Yhteistoiminta-alueella noudatetaan yhteistä tietoturvastrategiaa.

Yhteistoiminta-alueen viranhaltijoilla on oikeus lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisten tietojen saamiseen sopimuskuntien arkistoista.

Arkistoinnissa noudatetaan yhteisesti laadittavaa ja yhtenäistä arkistointisuunnitelmaa koko alueella. Arkistointi tapahtuu joko sopimuskunnassa tai isäntäkunnan arkistotiloissa. Arkistointivastuu on isäntäkunnalla yhteistoiminta-alueen alusta alkaen.

## 7. Sopimuksen muuttaminen, voimassaolo ja irtisanominen

Muutokset tähän sopimukseen tehdään kirjallisesti ja hyväksytään sopimusosapuolten kunnan-/kaupunginvaltuustoissa.

Sopimus tulee voimaan 1.1.2027 ja on voimassa toistaiseksi, ellei sitä viimeistään vuoden loppuun mennessä irtisanota päättymään seuraavan kalenterivuoden lopussa.

Mikäli lainsäädännön muuttumisen tms. johdosta sopimuskuntien kuntarakenne muuttuu, tarkastellaan ko. kuntien osalta sopimus uudelleen huomioiden riittävä kolmen (3) vuoden siirtymäkausi. Tarvittaessa sopimus voidaan purkaa yhteisesti sopien muutoinkin. Mikäli isäntäkunta irtisanoo sopimuksen, katsotaan koko sopimus purkautuneeksi.

Yhteistoiminta-alue voi liittyä osaksi toista toiminta-aluetta vain kuntien yhteisestä sopimuksesta.

## 8. Vahingonkorvaus

Tämän sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen korvaamisesta vastaa isäntäkunta, joka on velvollinen ottamaan riittävän vakuutusturvan.

Kukin sopimuskunta vastaa itse tilojen ylläpidosta ja huollosta.

## 9. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopijaosapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli erimielisyyksistä johtuvat neuvottelut eivät johda yksimielisyyteen, käsitellään asia hallintoriita-asiana Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa.

## 10. Uusien kuntien liittyminen

Sopimukseen voidaan myöhemmin liittää uusia sopimusosapuolia. Ennen uusien sopimusosapuolien hyväksymistä yhteistoiminta-alueeseen asiasta tiedotetaan nykyisille sopimusosapuolille. Mikäli määräaikaan mennessä ei nykyisillä sopimuskunnilla ole huomauttamista uusien sopimusosapuolien mukaan tulosta yhteistoiminta-alueeseen, voi isäntäkunta allekirjoittaa sopimuksen uusien osapuolten kanssa.

## 11. Hyväksyminen ja allekirjoitukset

Tätä sopimusta on laadittu kahdeksan samansisältöistä kappaletta, yksi kullekin sopimusosapuolelle.

Sopimuksen liitteet

1. Luettelo siirtyvästä henkilöstöstä

2. Henkilöstön siirtymisen periaatteet

Sopimus allekirjoitetaan sähköisesti

**LIITE 1. Maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimukseen**

**LUETTELO MAASEUTUHALLINNON HENKILÖSTÖSTÄ 1.1.2027**

| | Työaika<br>osa-aikainen/kokoaikainen | Pääasiallinen<br>toimipiste |
|---|---|---|
| Herranen Asta | 100 % | Pihtipudas |
| Kellokangas Irene | 80 % | Viitasaari |
| Kraft Jussi | 100 % | Saarijärvi |
| Leppänen Erkki | 100 % | Kivijärvi |
| Linnakallio Sinikka | 80 % | Kinnula |
| Rimmi Markku | 100 % | Saarijärvi |

Niillä paikkakunnilla, joilla ei ole pääasiallista toimipistettä työskentelee edellä mainittu henkilöstö tarpeen mukaan.

**LIITE 2. Maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimukseen (3 sivua)**

## HENKILÖSTÖN SIIRRON PERIAATTEET

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue on aloittanut toimintansa 1.1.2013 ja nyt yhteistoiminta-alueeseen liittyy kaksi uutta kuntaa, jotka ovat Kannonkoski ja Saarijärvi. Yhteistoiminta-alueen henkilöstöön kuuluu sopimuksen tekohetkellä maaseutupäällikkö ja kolme maaseutusihteeriä. Saarijärven maaseutuelinkeinoviranomaistehtäviä toistaiseksi virkasuhteessa oleva henkilöstö siirtyy Pihtiputaan kunnan palvelukseen 1.1.2027 alkaen.

Tähän asiakirjaan on kirjattu periaatteet, mitä tullaan noudattamaan henkilöstön siirrossa Pihtiputaan kunnalle.

1 §

SOPIMUSOSAPUOLET

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen yhteistoimintasopimuksen sopimusosapuolia ovat
1. Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi ja Viitasaari
2. Pihtiputaan kunta on isäntäkunta.

Sopimusosapuolet ovat sopineet, että henkilöstön siirrossa noudatetaan liikkeen luovutuksen periaatteita.

2 §

LIIKKEEN LUOVUTUKSEN PERIAATE

Tarkoituksena on siirtää olemassa olevan henkilöstön lisäksi Saarijärven (luovuttajakunta) maaseutuelinkeinoviranomaistehtäviä toistaiseksi hoitava henkilöstö isäntäkuntana toimivan Pihtiputaan kunnan (luovutuksensaajan) palvelukseen 1.1.2027 alkaen. Siirrossa noudatetaan liikkeen luovutuksen periaatteita.

Maaseutuelinkeinoviranomaistehtäviä hoitava henkilöstö, joka on toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa Saarijärven kaupungissa ja joka työskentelee luovutettavaan toimintaan liittyvissä tehtävissä 31.12.2026 siirtyy Pihtiputaan kunnan (luovutuksensaajan) palvelukseen työsopimuslain ja kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain liikkeen luovutusta koskevien säännösten mukaisesti 1.1.2027 alkaen. Henkilöstön sijoituspaikkana on kunnanhallituksen alainen maaseutuhallinnon kustannuspaikka.

Henkilöstöstä laaditaan erillinen luettelo. Luettelossa mainitaan myös henkilöstön tehtävät ja työpanosten prosenttiosuudet 1.1.2027 tilanteen mukaan.

3 §

PIHTIPUTAAN KUNNAN PALVELUKSEEN SIIRTYMINEN

Liikkeen luovutuksessa (työsopimuslaki 26.1.2001/55 1 luvun 10 § ja kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijalain 5 luvun 25 §) luovuttajan toistaiseksi virkasuhteessa oleva henkilöstö siirtyy maaseutusihteerin tehtäviin.

Pihtiputaan kunta perustaa erillisellä päätöksellä siirtyviä henkilöitä varten toiminnan kannalta tarpeelliset virat, nimittää siirtyvät henkilöt ko. virkoihin ja antaa tarvittavat viranhoitomääräykset/tehtävänkuvat. Luovuttava kunta lakkauttaa tarvittaessa ko. viran.

Pihtiputaan kunnalla on oikeus määritellä virkanimikkeet yhdenmukaisiksi. Tehtäväkuvaukset tarkistetaan viimeistään vuoden 2027 aikana.

Viranhaltijalla ei ole oikeutta yksipuolisesti vastustaa siirtymistä niin, että hän voisi halutessaan jäädä luovuttajan palvelukseen.

4§

PALVELUSUHTEEN EHDOT

Siirtyvän henkilöstön palvelusuhteen ehdot määräytyvät kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen sekä vastaanottajan paikallisten sopimusten mukaisesti. Palvelusuhde jatkuu yhdenjaksoisena ja palvelusuhteen ehdot säilyvät entisinä.

Määräaikaiset palvelusuhteet eivät siirry.

Siirtyvän henkilöstön tehtäväkohtaiset palkat harmonisoidaan 1.1.2027 alkaen.

Myönnetyt/vahvistetut vuoden vaihteen 2026 yli menevät tai vuoden 2026 puolella alkavat keskeytykset (sairauslomat, perhe- yms. vapaat, vuosilomat) ovat voimassa ilman erillistä hakemusta ja päätöstä myös uuden työnantajan palveluksessa. Vuosiloman ansaintaan hyväksytään entisen työnantajan 31.12.2026 hyväksymät palvelusajat.

5 §

PALKKASAATAVAT, PITÄMÄTTÖMÄT VUOSILOMAT, TYÖAIKASALDO

Mahdolliset liukuvan työajan saldot eivät siirry vastaanottajalle. Myöskään vanhat vuosilomat (ennen 1.4.2026 alkanutta lomanmääräytymisvuotta myönnetyt) ja säästövapaat eivät siirry luovutuksensaajalle.

Luovutuksensaaja myöntää siirtyvälle henkilöstölle pitämättä olevat vuosilomat niiltä osin kuin niitä ei voida pitää ennen 31.12.2026, kuitenkin pitämättä olevien vuosilomien määrä voi olla korkeintaan 10 päivää/henkilö. Luovuttaja korvaa vastaanottajalle näistä lomista aiheutuvat loma-ajan palkat, lomakorvaukset ja lomarahat niiltä osin kuin ao. lomat on ansaittu luovuttajan palveluksessa.

6 §

ELÄKE-EDUT JA - VASTUUT

Henkilöstön eläke-etuudet eivät julkisten alojen eläkelain mukaisesti muutu siirron yhteydessä vaan ne määräytyvät KuEL-järjestelmän mukaan.

Palkkaperusteiset eläkemaksut siirtyvät Pihtiputaan kunnalle siirtyvän henkilöstön mukana.

Eläkemenoperusteisista eläkevastuista vastaa kukin kunta siirtyvän henkilöstön osalta. Keva huolehtii perinnästä automaattisesti.

7 §

HENKILÖSTÖETUUDET JA PAIKALLISET SOPIMUKSET

Pihtiputaan kunta järjestää siirtyvän henkilöstön lakisääteisen työterveyshuollon.

Henkilöstöetuudet ovat Pihtiputaan kuntaorganisaatiossa voimassa olevat etuudet. Luovuttajalla voimassa olevat etuudet tai paikalliset sopimukset eivät siirry luovutuksensaajalle.

8 §

YHTEISTOIMINTA

Sopimuskunta käsittelee henkilöstön siirtymisen yhteistoimintamenettelyn mukaisesti ja varaa viranhaltijalle mahdollisuuden tulla kuulluksi.

Yhteistoimintalaki (449/2007) 11 § liikkeen luovutuksesta velvoittaa, että *"Liikkeen luovuttajan ja luovutuksen saajan on selvitettävä niille henkilöstön edustajille, joiden edustamia työntekijöitä luovutus koskee:*

*1) luovutuksen ajankohta tai suunniteltu ajankohta;*

*2) luovutuksen syyt;*

*3) luovutuksessa työntekijöille aiheutuvat oikeudelliset, taloudelliset ja sosiaaliset seuraukset; sekä*

*4) suunnitellut, työntekijöitä koskevat toimenpiteet.*

*Luovuttajan on annettava hallussaan olevat 1 momentissa tarkoitetut tiedot henkilöstön edustajille hyvissä ajoin ennen luovutuksen toteuttamista. Luovutuksen saajan on annettava 1 momentissa mainitut tiedot henkilöstön edustajille viimeistään viikon kuluttua luovutuksen toteutumisesta*."

Sopimusosapuolet sitoutuvat noudattamaan sovittuja ehtoja ja vastuita henkilöstön siirtämisessä.

Yhteistoimintamenettelyssä noudatetaan Pihtiputaan kunnan käytäntöjä ja toimintaohjeita 1.1.2027 alkaen.

**KUNNANHALLITUKSEN LAUSUNTO KUNNANVALTUUSTOLLE VUODEN 2025 ARVIOINTIKERTOMUKSESTA**

**Kunnan talouden arviointi**

*Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tunnuslukuja ei ole laskettu kunnan virallisista tilinpäätöslaskelmista. Tarkastuslautakunta on erittäin huolissaan kunnan taloudellisesta asemasta. Merkittävimmät tunnusluvut eivät täytä kuntatalouden hyviä tavoitetasoja. Mitä toimia kunnanhallitus aikoo tehdä, jotta tunnusluvut paranisivat?*

Talousarvion lukujen täsmäyttämiseksi on hankittu uudet työkalut talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaan. Ne poistavat tilanteen, jossa aiemmin muuttuvia lukuja korjattiin käsin kaikkiin taulukoihin kesken laadintaprosessin.

Lainoja on muutettu pitkäaikaisiksi ja niiden lyhennykset ovat alkaneet. Säästöjä on haettu ja on tarkoitus hakea edelleen kilpailuttamalla palveluja.

**Talouden tasapainoisuus**

*Kannonkosken kunnassa taseessa ja konsernitaseessa ei ole kumulatiivista alijäämää. Neljästä muusta raja-arvosta täyttyy yksi. Tarkastuslautakunta kehottaa, että kunnan päätöksenteossa otetaan tarkasti huomioon tunnuslukujen kehittyminen, jotta kunta ei täytä kriisikuntakriteereitä tulevaisuudessakaan.*

Tilannetta seurataan. Velkaa ei ole otettu investointeihin ja tuloveroprosentin korotuksiin on suhtauduttu varovaisuudella.

**Lainat**

*Lainakanta on pienentynyt viimeisen neljän vuoden aikana. Lainojen vähentäminen on positiivinen asia, mutta lainakanta on yhä edelleen suuri ja vaikuttaa maksuvalmiuteen kielteisesti.*

*Kunnalla on leasingvastuita noin 2 milj. euroa. Tarkastuslautakunta kehottaa valmistautumaan jäännösvastuiden realisoitumiseen lähivuosina.*

Kunnalle on valmistelussa varallisuudenhoitosuunnitelma, jossa myös lainanhoitoriskiä arvioidaan. Leasingvastuut ovat osa tätä kokonaisuutta. Noin puolet niistä tulee tarkasteluun vuonna 2029 ja toinen puoli vuonna 2037.

**Investoinnit**

*Vesijohto- ja viemäriverkoston sekä kaukolämpöverkoston sijainnit tulisi kartoittaa ja niiden kuntoon tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Tarkastuslautakunta muistuttaa käyttämään investoinneille varatut määrärahat mahdollisuuksien mukaan. Miten turvataan pienjäteaseman toteutuminen kunnassa? Kannonpuun sprinklaus tulisi saattaa päätökseen.*

Pienjäteaseman rakentamisen aloituskokous on 6.11.2026. Sprinklausjärjestelmän uudelleenkilpailutuksen valmistelu on käynnissä.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN HALLINNONALOITTAIN

**Kunnanhallitus**

*Edellisvuoden tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen kunnanhallitus antoi vastauksena seuraavaa: ”Ilmastosuunnitelman toteutumista arvioidaan tilinpäätöksessä ja siitä tulee mahdollisesti kuntastrategian alastrategia.” Tilinpäätöksessä 2025 ei ollut kyseistä arviointia. Miten olette arvioineet suunnitelman toteutumista?*

Kukin toimiala on pyrkinyt huomioimaan ilmastosuunnitelman toteutumista käytännössä, mutta niiden koonti tilinpäätöksestä puuttuu. Asia täytyy korjata vuoden 2026 tilinpäätöstä laadittaessa.

**Tekninen lautakunta**

*Hankintaohje on hyväksytty KH 12.05.2025. Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä, onko hankinta ohje aktiivisesti käytössä, ja onko se todettu tarkoituksenmukaiseksi?*

Hankintaohje on aktiivisessa käytössä ja se on tarkoituksenmukainen.

*Tarkastuslautakunta on huolissaan uuden hankintalain mahdollisesta voimaantulosta. Miten kunnassa on varauduttu järjestämään IT-palvelut ja taloushallinnon palvelut? Riittävätkö kunnan resurssit kilpailuttamaan ja tekemään hankintoja uuden lain mukaisesti?*

Teknisen toimen osalta resurssit pääosin riittävät kilpailuttamisiin, mutta suuremmissa ja haastavissa hankkeissa hyödynnetään myös ostopalveluita.

Joki-ICT Oy selvittää yhtiömuodon muutosta ratkaisuna palveluiden tuottamiseksi jatkossa. Monetra Oy tulee kilpailuttamaan taloushallinnon palvelut pienosakkaidensa puolesta. Kilpailutukseen lähtemisestä tulee tehdä päätös. Vaihtoehtona on kilpailuttaa itse.

*Tarkastuslautakunta on havainnut, että kilpailutukset tehdään viime hetkillä juuri ennen urakan alkamista. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota, että kilpailutukset tulee tehdä riittävän ajoissa. Miten varmistutaan siitä, että kilpailutukset tehdään ajoissa?*

Teknisen toimen nykyisellä johdolla ei ole tiedossa yhtään urakkaa, jota ei olisi kilpailutettu ajoissa.

*Varahenkilöjärjestelmää tulee kehittää edelleen. Voisiko sen tehdä yhdessä liikelaitoksen kanssa?*

Yhteistyötä tehdään tällä hetkellä teknisen toimen ja liikelaitoksen kanssa kiinteistöihin ja siivoukseen liittyvissä tehtävissä.

**Sivistystoimi**

*Tarkastuslautakunta pyytää selvitystä, voisiko Piispalan liikelaitosta hyödyntää myös sivistyslauta kunnan alla olevissa palveluissa? Voisiko yhteystyötä laajentaa esimerkiksi kulttuuriasioihin?*

Leiritoiminta on tarkoitus keskittää Piispalaan vuoden 2027 alusta. Asiasta keskusteltu Piispalan tiimivastaavan kanssa. Lasten vähenevän määrän takia leiriryhmiä on entistä vaikeampi saada oman kunnan lapsista kokoon. Ikäjakaumaa ei voi kasvattaa kovin suureksi. Piispalaan leireille voisivat saapua myös muiden kuntien lapset. Kivijärvi on jo tähän ilmaissut halukkuutta. Kannonkosken kunta voi tukea perheitään leirimaksuissa huomioiden Piispalan kalliimman hinnan ja kunnan aiemman leirimaksun erotuksen. Leirimaksuja käsitellään erikseen hyvinvointityöryhmässä ja sivistyslautakunnassa.

Kunnan kulttuuritoimi toteuttaa mm. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti toimenpiteitä koululla ja päiväkodilla, sekä Kulttuurihyvinvointisuunnitelman mukaisesti hyvinvointialueen yksiköissä. Näitä toimenpiteitä ei voi siirtää Piispalaan. Järjestöyhteistyö on myös merkittävässä osassa kulttuuritoimen työkenttää.  Elokuvateatteri ja näyttelyt siirtyvät vuoden 2027 alusta kylätalolle.

Yksittäisiä konsertteja ja tapahtumia voisi toteuttaa Piispalassa, mutta siinä tapauksessa Piispalan tulisi ottaa vastuu tapahtuman koko toteutuskonseptista. Mikäli Piispala toimii ainoastaan toteutuspaikkana, nostaa se kulttuuritoimen kuluja tilavuokrien osalta ja lisää kulttuurivastaavan työmäärää.

*Tarkastuslautakunnan mielestä nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaavan tehtäväalue on yhä edelleen liian laaja. Lisäksi on huomioitava liian suuren tehtävämäärän vaikutus työntekijän kuormittavuuteen ja hyvinvointiin. Tarkastuslautakunta pyytää kommenttia yllä olevaan listaukseen.*

Taustaa:
Nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaavan työaika jakautuu 20 % nuorisotoimi,
20 % Harrastamisen Suomen malli –hanke, 20 % Kulttuuritoimi, 15 % kansalaisopisto, 15 % hyvinvoinnin edistäminen (sis. Liikuntatoimen hallinnoinnin) ja 10 % viestintä.
Liikuntatoimessa on kokoaikainen työntekijä, jonka työaika jakautuu ryhmänohjauksiin, liikuntaneuvontaan ja meneillään olevalla hankkeelle (31.5.2027 saakka Liikkuva koulu –hanke)

Tarve:
Kunnan Hyvinvoinnin edistämisen toimialalla työtehtävät lisääntyvät koko ajan ja valtio edellyttää pieniltä kunnilta samoja toimenpiteitä kuin suuremmiltakin paikkakunnilta. Hyvinvointivastaava on ilmaissut, että työaika ei riitä ja ylityötunteja kertyy. Kesälle 2026 kertyneet lomapäivät ovat miltei kaikki pitämättä, koska edellisen vuoden lomat saatiin vasta pidettyä pois.

Toimenpiteet:
Nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaavan sekä rehtori-sivistysjohtajan ja liikunnanohjaajan keskinäisissä keskusteluissa on avattu mahdollisuutta jakaa nuorisotoimen tehtäviä myös liikunnanohjaajalle. Asiaa on käsitelty myös kunnan hyvinvointityöryhmässä.

Vuoden 2027 talousarvioon esitetään, että Nuorisovastaavan työajasta siirretään Nuorisotoimelta 15 % Hyvinvoinnin edistämisen toimialalle ja työaika olisi siten 30 % kokonaistyöajasta. Nuorisovastaavalle jäisi kuitenkin edelleen 5 % työajasta Nuorisotoimelle sisältäen hallinnollisia työtehtäviä (talousarvio, toimintakertomus, tilinpäätös), hankkeista vastaaminen, nuorisovaltuusto, Lasten Parlamentti ja OHR.

Vastaavasti 15 % nuorisotoimen työajasta siirtyisi liikunnanohjaajalle sisältäen nuorisotilan valvonnan kerran viikossa, Crazy action –iltojen valvonnan 10 kertaa vuodessa sekä koulunuorisotyön. Koulunuorisotyö linkitetään kevään 2027 aikana mahdollisimman paljon Liikkuva koulu –hankkeeseen. Liikunnanohjaajan / liikuntaneuvojan työaika jakautuisi vuoden 2027 alusta alkaen toukokuun loppuun seuraavasti: 15 % nuorisotyön ohjaaminen, 35 % liikunnan ohjaustehtävät ja liikuntaneuvonta ja 50 % Liikkuva koulu –hanke. Loppuvuodelle mahdollisesti toinen liikuntahanke tai vaihtoehtoisesti hankkeen työaika vapautuu kunnan liikuntatoimen työtehtäviin.

Lisäksi esitetään, että nuorten yrittäjyyskasvatus ja erityisesti Yrityskylävierailut ennakkotunteineen siirtyvät nuorisovastaavalta koulun vastuulle ja kunnan leiritoiminta keskitetään Piispalaan.

Näiden toimenpiteiden tavoitteena on pysäyttää nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaavan ylityötuntien kertyminen, varmistaa lomaoikeuden toteutuminen ja vastata hyvinvoinnin edistämisen toimialan kasvavaan tarpeeseen.

*Varahenkilöjärjestelmää tulee kehittää edelleen. Voisiko sen tehdä yhdessä liikelaitoksen kanssa?*

- Avataan keskustelu kunnan ja Nuorisokeskus Piispalan yhteisistä nuoriso- ja liikunnanohjaajista. Kuitenkin siten, että kunta ei osta palveluja vaan työntekijä olisi yhteinen. Tällä hetkellä kunta maksaa täyden hinnan Piispalan ohjauksista, eikä malli ole kestävä toiminnan laajentamiseen.
- Rehtori-sivistysjohtajan sijaisuudesta on rehtorin sijaisuuden osalta sovittu, että vararehtori siirtyy sijaistamaan häntä rehtori-sivistysjohtajan ollessa poissa. Olisi hyvä miettiä, voisiko vararehtori sijaistaa myös sivistysjohtajan osuutta, jos sijaisuus jatkuu esimerkiksi yli kuukauden.
- Olisi hyvä myös miettiä, voisiko varhaiskasvatusjohtajan sijaisuutta hoitaa pidemmissä poissaoloissa rehtori-sivistysjohtaja. Päiväkodin johtajuuden osalta sijaisuudet hoitaa päiväkodin varajohtaja.

- Nuoriso-, kulttuuri- ja hyvinvointivastaava toimii liikunnanohjaajan sijaisena nuoriso-ohjaajan tehtävien osalta.

**Piispala**

*Liikelaitoksen talouden kehityssuunta on hyvä. Tilikauden tappio on vuosittain vähentynyt. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että talousarvion tulisi olla realistinen. Liikelaitos on tehnyt tappiota vuosittain viimeisen neljän vuoden aikana ja talousarvio laaditaan vuosittain positiiviseksi. Piispalaan rakennetaan uusi keittiö-ravintola, josta kunnanvaltuusto on päättänyt asiasta alku vuonna 2026.*

- Vuoden 2026 talousarviossa tulos oli -187 966,33 €. Ensi vuoden 2027 talousarviossa tulokseksi on arvioitu -125 218,05. Tuloksessa on huomioitu uuden ravintolan poistot neljältä kuukaudelta ja lainan korot. Arviot ovat realistisen positiivisia mutta etumerkiltään negatiivisia. Tähän on nimenomaan vaikuttanut tarkastuslautakunnan ansiokas ohjaus. Tavoitteenasetanta yritystoiminnassa tulee olla riittävän kunnianhimoinen. Talouden tunnusluvut ja dokumentit ovat myös osa valtionapujärjestelmän liitteitä, joten on tärkeä asettaa tietyt talouden tunnusmerkit riittävän korkeaksi.

*Kunnassa tehtiin tilikauden aikana organisaatiomuutos. Ruoka- ja siivouspalvelutyöntekijät siirtyivät 1.4.2025 alkaen Piispalan työntekijöiksi. Kuntaan ja Piispalaan palkattiin yhteinen kiinteistö päällikkö 4.8.2025. Onko toimintatapa kestävämpi ratkaisu tulevaisuutta varten ja saadaanko sillä etuja koko kunnan kannalta? Näkyykö yhteistyö kunnan virallisissa laskelmissa parempina talous lukuina?*

- Yhdistymisen aikana ei missään vaiheessa esitetty asiaa ajaneiden toimijoiden osalta laskelmia säästöistä, vaikka samoissa pöydissä aiheesta esitettiin verbaalisesti erilaisia lukuja kokonaissäästön osalta. Muutoksen myötä saimme Piispalaan 2,6 työntekijää lisää, joten Nuorisokeskuksen osalta muutos ei tuonut säästöjä ainakaan henkilöstökulujen osalta. Toisaalta täytyy todeta, että muutos kasvatti omalta osaltaan liikevaihtoa. Tapauksissa, joissa työtä on sisäisesti siirretty toisaalle (kiinteistö / puhtaanapito) on todennäköisesti saatu ainakin tapauskohtaisia säästöjä. Toisaalta aiemmin kaikki talossa olevat esihenkilöt ovat olleet myös käytännön työhön osallistuvia esihenkilöitä, joten heidän käytännön tekemisen osuutta on paikattu muiden työntekijöiden toimesta.

  **Asiaan liittyviä tämän hetken talouslukuja 1–9 kk vuosilta 2024–2026**

  2024 (omat yksiköt)
  2025 ja 2026 (yhdentyminen jo käynnissä, keittiön osalta vasta 1.4.2025 alkaen)

**Kiinteistöhuolto**

Palkkakulut (1–9 kk) 2026, 118 416,18 €. Kiinteistöhuollon vahvuudessa ollut 6 henkilöä, joista 1 sesonkityöntekijä.

Palkkakulut (1–9 kk) 2025, 175 711,76 €. Kiinteistöhuollon vahvuudessa ollut 12 henkilöä, joista 5 sesonkityöntekijää.

Palkkakulut (1–9 kk) 2024, 166 812,49 Kiinteistöhuollon vahvuudessa ollut 10 henkilöä, joista 4 sesonkityöntekijää.

Kiinteistöhuollossa edetty tänä vuonna (2026) tiukasti minimivahvuudella myös kesälomat huomioiden. Tähän on vaikuttanut erityisesti vasta käyty keskustelu resurssihallinnasta, sen joustamattomuudesta ja jäykkyydestä.

**Puhtaanapito**

Palkkakulut (1–9 kk) 2026, 212 512,41 € Puhtaanapidolla 12 työntekijää, joista 3 sesongissa

Palkkakulut (1–9 kk) 2025, 211 864,08 € Puhtaanapidolla 12 työntekijää, joista 4 sesongissa

Palkkakulut (1–9 kk) 2024, 199 468,83 € Puhtaanapidolla 12 työntekijää, joista 4 sesongissa

Puhtaanapidon osalta yhteinen esihenkilö ja sen käyttö ei näy Piispalan palkkakuluissa suoraan säästöinä.

**Keittiö**

Palkkakulut (1–9 kk) 2026, 301 108,31 €. Keittiön palkkalistoilla ollut yhteensä 19 työntekijää, joista 7 sesonkityöntekijää (mm. keittiöpäälliköt näyttäytyvät 2 henkilönä vaihdoksen johdosta ja talossa olevat harjoittelijat on laskettu sesonkityöntekijöiksi)

Palkkakulut (1–9 kk) 2025, 284 544,37 € (yhdentyminen 1.4.2025 lähtien). Keittiön palkkalistoilla ollut yhteensä 17 työntekijää, joista 5 sesonkityöntekijää

Palkkakulut (1–9 kk) 2024, 250 049,09 € € Keittiön palkkalistoilla ollut yhteensä 16 henkilö, joista 5 sesonkityöntekijää

Keittiöllä lisääntynyt työvoima keittiöpalveluiden yhdistyessä näkyy suoraan Piispalassa lisääntyneinä henkilöstökuluina.

*Tarkastuslautakunta on huolissaan liikelaitoksen ohuesta varahenkilöjärjestelmästä. On syytä edelleen miettiä kunnan kanssa rinnakkaisten toimintojen, kuten kirjanpidon integroinnin tasoa.*

Varahenkilöjärjestelmän tasoa on nostettu ja taloushallinnossa on henkilö, joka tekee sekä kirjanpidon että palkkahallinnon avustavia tehtäviä. Hän kykenee sijaistamaan ja pitämään kyseisten toimintojen päivittäisiä tehtäviä tilapäisesti käynnissä. Piispala on avoin kaikenlaisella yhteistyölle, mikäli se palvelee talon toimintoja kustannustehokkaasti ja ennen kaikkea toimivasti.

**Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue**

*Työttömyys on kasvanut merkittävästi, tarkastuslautakunta on huolissaan Kannonkosken tilanteesta.*

Kunta tekee tiivistä yhteistyötä työllisyysalueen kanssa. Työllisyystilanne on huono koko Keski-Suomessa.

*Työllisyysalueella on käytössä nuorten työllistymisseteli. Miten kunta aikoo edesauttaa nuorten työllistymistä ja työllistymissetelin hyödyntämistä?*

Työllistymisseteli ei ole toiminut Kannonkoskella. Sen vaatima työllistämisaika on verraten pitkä. Kunta tuki kesällä 2026 yhdeksää nuorten kesätyöjaksoa.

**Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konsernivalvonta**

*Asianhallintajärjestelmä ja sen aktiivinen käyttö mietityttää tarkastuslautakuntaa. Tarkastuslauta kunta pyytää selvitystä, miten sähköinen arkistointi järjestetään jatkossa arkistointivastaavan eläköitymisen vuoksi?*

Asianhallintajärjestelmän toteuttamiseksi on aloitettu useamman vuoden mittainen prosessi Joki-ICT:n ohjauksessa. Tämä on osa tiedonhallintamallin rakentamista. Sähköinen arkistointi tapahtuu toimialoittain.

*Tarkastuslautakunta kiittää, että konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumisen raportointia on parannettu edellisestä vuodesta. Tarkastuslautakunta havaitsi, että merkittävimpien tytäryhtiöiden yhteydenpito konsernijohtoon on aktiivista. Tytäryhtiöiden tavoitteiden asetantaan tulisi kiinnittää huomiota. Ainoastaan OivaTyö Oy:lle on annettu selkeä tavoite talousarviossa.*

Tavoitteita pyritään pyytämään aiempaa tarkempina.

Kannonkosken kunta
Nuorisokeskus Piispala, Liikelaitos

Talousarvio 2026 -MUUTOS / KOOSTE

| **Talousarvio 2025** | **TA** 2026 | **TA** Muutosten jälkeen | **Muutos** 2026 |
|---|---|---|---|
| Myynti / Liikevaihto | 2 712 761,71 € | 2 768 342,50 € | 55 580,78 € |
| | | | |
| OKM yleisavustus | 800 000,00 € | 650 000,00 € | -150 000,00 € |
| Liiketoiminnan muut tuotot | 330 337,20 € | 225 010,36 € | -105 326,84 € |
| **Liiketoiminnantuotot Yhteensä** | **3 843 098,91 €** | **3 643 352,86 €** | **-199 746,06 €** |
| | | | |
| Materiaalit ja palvelut | -930 889,50 € | -894 634,53 € | 36 254,97 € |
| Henkilöstökulut | -2 019 970,89 € | -1 962 443,87 € | 57 527,02 € |
| Liiketoiminnan muut kulut | -748 306,30 € | -712 086,53 € | 36 219,77 € |
| Poistot ja arvonalentumiset | -335 231,60 € | -325 740,50 € | 9 491,10 € |
| | | | |
| Liikevoitto (-tappio) | -191 299,38 € | -251 552,57 € | -60 253,19 € |
| Rahoitustuotot ja -kulut | 3 333,05 € | 1 717,19 € | -1 615,86 € |
| | | | |
| **Tilikauden voitto (-tappio)** | **-187 966,33 €** | **-249 835,38 €** | **-61 869,05 €** |